

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ถึงกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยวัณโรค โดยอาศัยแนวคิดการมีส่วนร่วมของอัสฮอฟและนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนศึกษาข้อมูลด้านต่างๆ ด้วยกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้จากการลงมือทำ โดยได้รับความร่วมมือจาก สมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แกนนำ/ผู้นำ ชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข สมาชิกในชุมชน บุคลากรด้านสาธารณสุข ญาติของผู้ป่วยวัณโรค จำนวน 20 คน และผู้ป่วยวัณโรค จำนวน 10 คน โดยได้ร่วมกันประชุม เพื่อหาแนวทางปฏิบัติการให้การดูแลสุขภาพผู้ป่วยวัณโรคในชุมชน ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บริบทของตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยวัณโรค

ส่วนที่ 3 ผลของกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยวัณโรค ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง

ส่วนที่ 1 บริบทของตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ความเป็นมา

ชุมชนออนใต้เป็นอีกหนึ่งตำบลของอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความโดดเด่นเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งยังเป็นแหล่งอารยธรรมอันเก่าแก่อีกแห่งหนึ่ง ดังปรากฏเป็นโบราณสถานเตาสันกำแพง เตาศาเครื่องถ้วย ชาม สังคโลก ที่มีการค้นพบในเขตตำบลออนใต้ อายุนับพันปี เป็นสถานที่ท่องเที่ยวศึกษาประวัติศาสตร์ของชาวสันกำแพงอีกแห่ง และบริเวณใกล้เคียง โบราณสถานวัดเชียงแสนยังมีรูปปั้นของหมื่นดาบเลื่อนผู้นำคนแรกในดินอำเภอสันกำแพง เมื่อพม่ารุกรานและเกิดน้ำแม่ผาแห่นไหลท่วมบ้านเรือนทำให้พื้นที่ยุบลง ผู้คนต้องหนีลงมาตั้งหมู่บ้านแถวลุ่มน้ำแม่ออนจนถึงปัจจุบัน

สภาพทั่วไปของชุมชน

ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นพื้นที่ราบลุ่ม และที่ราบเชิงเขา อยู่ในชั้นความสูงประมาณ 340 เมตร ลาดเอียงทางทิศตะวันตก มีน้ำแม่อ่อนไหลผ่าน ซึ่งเป็นสายหลักสำคัญของตำบล เส้นทางคมนาคมมีถนนแยกจากทางหลวงเข้าสู่ตำบล ประชาชนอาศัยกระจายตามเส้นทางคมนาคมภายในตำบล ชุมชนตำบลอ่อนใต้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอสันกำแพงมีเนื้อที่ทั้งหมด ประมาณ 28,966 ไร่ หรือ 46.34 ตารางกิโลเมตร

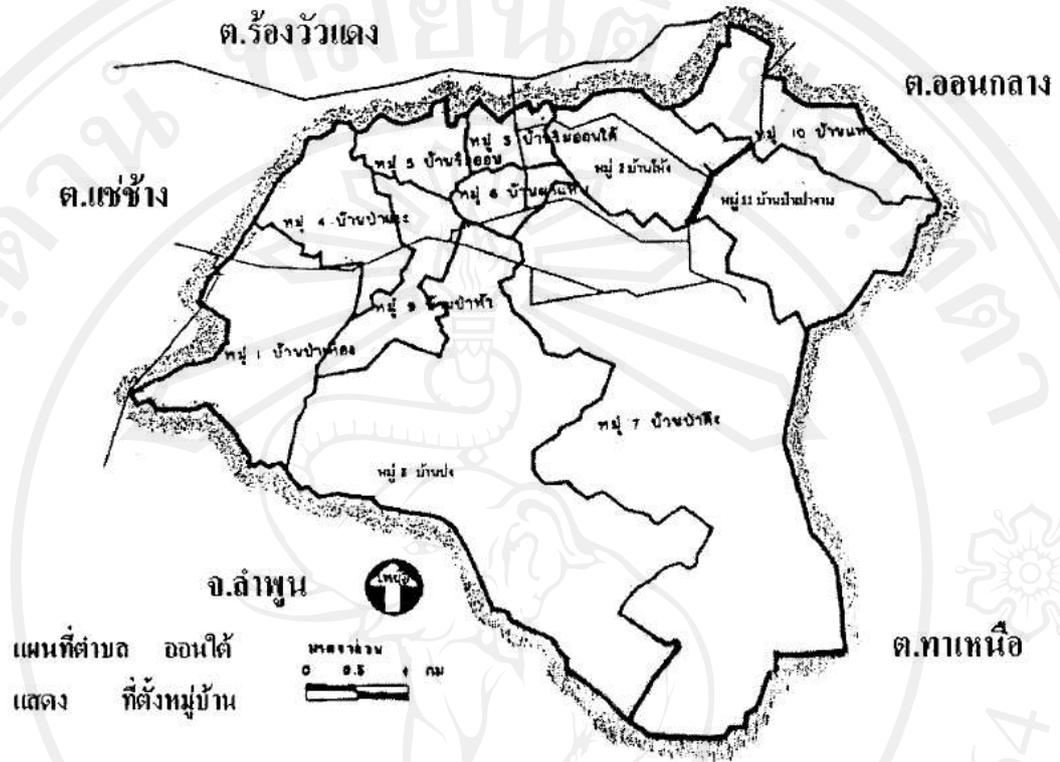
มีอาณาเขต ติดต่อกับตำบลร้องวัวแดง ทางทิศเหนือ โดยใช้น้ำแม่อ่อนเป็นแนวแบ่งเขตทางทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลทาเหนือ โดยใช้สันเขาเป็นแนวแบ่งเขต ทางทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลออนกลาง โดยใช้คันนาเป็นแนวแบ่งเขต และทางทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลแช่ช้าง โดยใช้เหมืองลึกเป็นแนวแบ่งเขต การคมนาคมขนส่ง มีเส้นทางหลัก 2 สาย ประกอบด้วย ถนนเชียงใหม่ – แม่อ่อน และ ถนนสันกำแพง – บ้านธิ

การเดินทางเข้าสู่ตำบลมี 3 เส้นทาง เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวดังนี้

1) เดินทางจากเชียงใหม่ โดยทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1317 ถนนเชียงใหม่-กิ่งอำเภอแม่อ่อน มุ่งหน้ามาทางทิศตะวันออก เมื่อมาถึงทางสี่แยกบริเวณหมู่บ้านคอยยาว ตำบล แช่ช้าง อำเภอสันกำแพงก็เลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1147 ถนนสาย สันกำแพง บ้านธิ ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร บริเวณหมู่ที่ 1 ตำบลอ่อนใต้จะมีถนน รพช.สาย บ้านป่าเหียง-บ้านป่าตึง เป็นถนนสายหลักเข้าสู่ตำบลอ่อนใต้ ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร

2) เดินทางจาก ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1006 ถนนเชียงใหม่-สันกำแพง เป็นถนนเชื่อมจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 ระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร ผ่านเขตเทศบาลของอำเภอสันกำแพงแล้วแยกมาตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1147 เข้าสู่ ตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร บริเวณ หมู่ที่ 1 ตำบลอ่อนใต้ จะมีถนน รพช.สาย บ้านป่าเหียง-บ้านป่าตึง เป็นถนนสายหลักเข้าสู่ตำบลอ่อนใต้ ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร

3) เดินทางจาก ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1006 ถนนเชียงใหม่-สันกำแพง เป็นถนนเชื่อมจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 ผ่านสุขาภิบาลของอำเภอสันกำแพงมาทางด้านตะวันออกของอำเภอ เข้าสู่ตำบลอ่อนใต้ ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร แยกเข้าสู่ตำบลอ่อนใต้ บริเวณ หมู่ที่ 7 ของตำบลอ่อนใต้ อยู่ทางเหนือของตำบลอ่อนใต้ ถนน รพช. หมายเลข 12026 เชื่อมเข้าสู่ตำบลอ่อนใต้ ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร

แผนภาพที่ 4 แผนที่พอสังเขปตำบลออนใต้

ลักษณะประชากร

พื้นที่ตำบลออนใต้มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน จำนวน 1,816 ครัวเรือน ประชากรตำบลออนใต้ มีประชากร ชาย 2,652 คน หญิง 2,714 คน รวมทั้งสิ้น 5,366 คน

สภาพทางเศรษฐกิจ

ชาวบ้านตำบลออนใต้มีอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ รับจ้าง และทอผ้า ส่วนอาชีพรองลงมาคือ การเย็บปัก การทำกระดาษสา การทำดอกไม้จัน การจักรสาน และรับจ้างเย็บตัดเสื้อผ้า

ตำบลออนใต้มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและโบราณสถานของตำบล ประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำห้วยลาน อ่างเก็บน้ำแม่ผาแหน เตาเผาสังคโลกแบบโบราณ(เครื่องถ้วยสันกำแพง) และหนองพญาพรม

สภาพทางสังคม

1. ด้านการศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนวัดแม่ผาแหนและโรงเรียนวัดบ้านโห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็ก 3 แห่ง ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านโห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านริมออนและศูนย์พัฒนาเด็กบ้านป่าห้า รวมถึงมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 11 แห่ง

2. ด้านสถาบันและองค์กรทางศาสนา

มีวัด จำนวน 8 แห่ง ประกอบด้วย วัดป่าเหียงหนองพญาพรหม วัดบ้านโห่ง วัดอรุณโชติการาม วัดป่าแะ วัดแม่ผาแหน วัดป่าตึง วัดป่าห้า และวัดจันทธรรมรังสี

3. ด้านการสาธารณสุข

มีสถานีอนามัยประจำตำบล 1 แห่ง คือ สถานีอนามัยตำบลออนใต้

4. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

มีสถานีตำรวจชุมชนตำบลออนใต้ 1 แห่ง

สภาพทางวัฒนธรรม และประเพณี

ชาวบ้านตำบลออนไต้ นับถือศาสนาพุทธ 100% ซึ่งมีวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษมาถึงปัจจุบัน เป็นประเพณีท้องถิ่นที่ยึดถือปฏิบัติกันต่อมา ได้แก่

- การเลี้ยงฝิขุนน้ำ ที่มีการสืบทอดกันมานับร้อยๆ ปี จะจัดขึ้นช่วงที่ย่างเข้าฤดูฝนและพัฒนา มาจนกลายเป็นประเพณี สืบทอดประจำท้องถิ่น ซึ่งเป็นความเชื่อแผ่แผ่ภูมิปัญญาชาวบ้านในการร่วมอนุรักษัธรรมชาติ ป่าไม้
- ประเพณีการแข่งขันบั้งไฟ เป็นประเพณีที่สืบเนื่องมาจากการเลี้ยงฝิขุนน้ำ ซึ่งจะมีการทำบั้งไฟจากทั่วทุกสารทิศมาแข่งขันกัน โดยมีความเชื่อว่าเป็นการบูชาพญาแถน หรือเทวดาผู้ประทานฝนให้ตกต้องตามฤดูกาล ตามความเชื่อที่สืบทอดมาจากการเลี้ยงฝิขุนน้ำของตำบลออนไต้
- การรดน้ำดำหัวจะจัดขึ้นในช่วงวันสงกรานต์ หรือวันขึ้นปีใหม่ของไทย
- งานทำบุญสลากภัตร หรือตานก๋วยสลาก
- งานประเพณียี่เป็ง หรืองานลอยกระทง

ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

1) จุดเด่นของพื้นที่ ตำบลออนไต้ มีที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ และมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่ควรปรับปรุงและส่งเสริมการท่องเที่ยว

2) จุดด้อยของพื้นที่ รูปแบบของการประกอบอาชีพและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ยังไม่สามารถพัฒนาและต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างเต็มที่ และต้องแข่งขันกับพื้นที่ใกล้เคียงที่มีศักยภาพในด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวที่เหนือกว่าหรือใกล้เคียง อีกประการหนึ่ง ประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาการผลิตทั้งในด้านการบริหารจัดการ การเพิ่มมูลค่าและคุณภาพของสินค้า และช่องทางการตลาด

ส่วนที่ 2 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยวัณโรค

1. ร่วมค้นหาปัญหาาร่วมกัน

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาพบว่าวัณโรคเป็นปัญหาที่สำคัญโดยเฉพาะผู้ป่วยวัณโรคที่ขาดการดูแลเอาใจใส่จากญาติพี่น้องและคนรอบข้างแล้วนั้น ก็จะส่งผลต่อการรักษาวัณโรค ทำให้มีอัตราการหายจากโรคที่ต่ำ อัตราการขาดยา และอัตราการตายสูง ก่อให้เกิดปัญหาที่เรื้อรังที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ผู้วิจัยได้คัดเลือกประชากรที่เกี่ยวข้องเพื่อเชิญเข้าร่วมประชุมและเสนอถึงปัญหาที่อาจจะทำให้สมาชิกในชุมชนได้รับเชื้อวัณโรค และร่วมสรุปหาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาให้เป็นรูปธรรมมากที่สุด และรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนว่าปัญหาดังกล่าวมีขนาดของปัญหามากน้อยเพียงใด และสำคัญเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาหรือไม่ โดยมีแกนนำในการเข้าร่วมประชุมครั้งนี้ พยาบาลประจำคลินิกวัณโรค โรงพยาบาลสันกำแพง ผู้ประสานงานวัณโรคระดับอำเภอ ผู้ประสานงานวัณโรคระดับจังหวัด เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ญาติผู้ป่วยและตัวของผู้วิจัย รวม 20 คน ซึ่งข้อมูลที่นำมาเสนอในที่ประชุมในครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากสรุปผลการดำเนินงานของโรงพยาบาลสันกำแพง งานควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ และงานวัณโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 เชียงใหม่ โดยได้นำเสนอถึงสถานการณ์วัณโรค ความรุนแรงของวัณโรค การแพร่กระจายเชื้อ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยบรรยากาศในการประชุมมีคำถามมากมาย โดยต่างก็มองว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาใหญ่ และสำคัญเร่งด่วนในการที่จะต้องร่วมมือกันในการป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในชุมชน และร่วมกันดูแลรักษา ให้กำลังใจกับผู้ที่กำลังป่วยเป็นวัณโรค เพื่อให้ผู้ป่วยวัณโรคมีกำลังใจในการรักษา และญาติก็ได้รับการป้องกัน โดยสามารถสรุปปัญหาจากการนำเสนอข้อมูลได้ดังนี้

ด้านขององค์ความรู้เรื่องวัณโรค จากคำถามที่ว่า

“เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเป็นวัณโรค”

“วัณโรคนี้มันหายไปเมินแล้วไม่ใช่หรือ แล้วทำไมยังมีคนเป็นวัณโรคอยู่”

“ถ้าเป็นวัณโรคแล้วจะหายมั้ย รักษาานหรือป่าว แล้วเราจะป้องกันวัณโรคยังไงที่เราจะได้ไม่เป็นวัณโรค”

“แล้วไอวัณโรคคือยามันรุนแรงขนาดนี้จะรักษาหายได้หรือ”

ด้านการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ จากคำถามที่ว่า

“ถ้าเวลาเราไปเยี่ยมผู้ป่วย หรือไปดูแลญาติเราจะไม่ติดวัณโรคหรือ เพราะว่าเราต้องไปคอยดูแลผู้ป่วยตั้ง 6 เดือน”

“ถ้าคนในบ้านเราเป็น เราจะต้องแยกกิน แยกนอนหรือไม่”

ด้านการประสานความร่วมมือภายในพื้นที่ จากคำถามที่ว่า

“แล้วเราจะทำอะไรได้บ้าง ที่จะไม่ให้คนในหมู่บ้านป่วยเป็นวัณโรค เพราะว่าสงสารเขา และสงสารลูกหลานเราด้วย”

“เราจะรู้ได้อย่างไรว่าในหมู่บ้านเรามีคนไข้ เพราะว่าคนป่วยไม่ได้มาบอกเรา”

2. ร่วมวางแผนดำเนินการ

โดยตัวผู้วิจัยได้เข้าร่วมประชุมนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการดำเนินงานในพื้นที่ของโรงพยาบาลสันกำแพง และชี้แจงถึงปัญหาของการดำเนินงานในด้านการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในชุมชน ซึ่งในกระบวนการนี้จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงให้สอดคล้องกับการกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน โดยจะต้องยึดหลักความต้องการในการแก้ไขปัญหาและความสำคัญของสมาชิกในชุมชนเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานภายในชุมชนต่อไป โดยสรุปความคิดเห็นพอสังเขปได้ดังนี้

ด้านองค์ความรู้

“การดำเนินงานวัณโรค จะต้องทำอย่างไร”

“แล้วเราจะมีวิธีการป้องกันอย่างไร”

“แล้วพยาบาลหรือว่าอนามัยจะมาอบรมให้ความรู้กับพวกเรา”

ด้านความร่วมมือ

“แล้วใครจะเข้ามามีบทบาทหน้าที่ตรงนี้”

“แล้วจะหางบประมาณในการดำเนินงานมาจากที่ไหนล่ะ”

บรรยากาศในการประชุม

วันที่ 15 พฤษภาคม 2553 เวลา 09.00 น. ได้จัดการประชุมจัดทำแผนการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเรื่องวัณโรค ณ ห้องประชุม โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ 2000 สนับสนุนการจัดการ

ประชุมจัดทำแผนโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ มีผู้เข้าร่วมประชุม ทั้งสิ้น 20 คน ประกอบด้วย ผู้ประสานงานวันโรคระดับจังหวัด ผู้ประสานงานวันโรคระดับอำเภอ เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบลออนใต้ ประธาน อสม. และตัวแทนสมาชิก อสม. แต่ละหมู่บ้านในตำบลออนใต้ นายกเทศมนตรีตำบลออนใต้ พยาบาลประจำคลินิกวันโรค อดีตผู้ป่วยวันโรค และตัวผู้วิจัย

เวลา 08.30 น. เริ่มทำการลงทะเบียนสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม โดยภายในห้องประชุมมีการจัดที่นั่งเป็นลักษณะตัวยู (U Shape) เพื่อสะดวกในการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ด้านหน้าห้องประชุมมีเครื่องฉายภาพและจอภาพเตรียมไว้

เวลา 09.00 น. ผู้ประสานงานวันโรคชี้แจงรายละเอียดการประชุมและให้สมาชิกแนะนำตัวโดยผู้วิจัยแนะนำตัวเป็นคนสุดท้าย และได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยให้ในที่ประชุมทราบ และนำเสนอผลการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ให้ที่ประชุมฟัง ซึ่งมีบางประเด็นที่ทางผู้เข้าร่วมประชุมต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม เมื่อสิ้นสุดการนำเสนอแล้วผู้ประสานงานวันโรคระดับจังหวัดได้เป็นผู้เปิดประเด็นในการเข้ามามีบทบาทในการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาวันโรคในชุมชน

เวลา 13.00 น. มีการจัดห้องประชุมใหม่ โดยแบ่งเป็นกลุ่มในการร่วมกันคิดและนำเสนอแผนความคิด โดยผู้จัดการประชุมได้เตรียมกระดาษและเครื่องคอมพิวเตอร์ให้แต่ละกลุ่ม เพื่อสรุปบทบาทหน้าที่แต่ละภาคส่วนที่จะเข้ามามีบทบาทเพิ่มเติม

ปิดการประชุมเวลา 16.30 น.

สรุปผลการประชุม

1. ด้านการดำเนินงานในการร่วมกันป้องกันและคัดกรองวันโรคในชุมชน จำเป็นจะต้องอาศัย สมาชิก อสม. ในการดำเนินงานดังกล่าว
2. ด้านการสนับสนุนงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับที่จะจัดสรรงบประมาณ เพื่อรองรับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในชุมชน
3. ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ โรงพยาบาลสันกำแพงและสถานีอนามัยตำบลออนใต้ จะเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงานและถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านการดูแล ฝ้าระวัง และคัดกรองผู้ป่วยวันโรคให้แก่สมาชิก อสม. ในชุมชน
4. ด้านนโยบาย สำนักงานสาธารณสุขอำเภอและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานวันโรคในระดับจังหวัด และในระดับอำเภอเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานวันโรคแห่งชาติ

5. ด้านการดำเนินงานในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นในด้านกาย ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำการปรับปรุงบทบาทหน้าที่เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

3. ร่วมดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยได้ประสานกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลสันกำแพง ในการจัดการอบรมการเป็นพี่เลี้ยงกำกับการกินยา และการดูแลผู้ป่วยวัณโรคให้กับ อสม. ตำบลออนใต้ จำนวน 20 คน ในการอบรมจะมีการแบ่งการอบรมออกเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 จะทำการอบรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เรื่องวัณโรค โดยพูดถึงว่าวัณโรคเป็นอย่างไร มีอาการแสดงอะไรบ้าง การดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างไร การกำกับการกินยาคืออะไร และการคัดกรอง การเฝ้าระวังการแพร่กระจายของเชื้อวัณโรคจะทำได้อย่างไร โดยมีเนื้อหาการอบรมดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัณโรค โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย สาเหตุการเกิดวัณโรค การติดต่อและแพร่กระจายเชื้อวัณโรค อาการของวัณโรค การรักษาและการป้องกัน โดยใช้ระยะเวลาในการอบรมประมาณ 2 ชั่วโมง
2. ประโยชน์ของการมีพี่เลี้ยงในการดูแลการกินยาต่อหน้าของผู้ป่วยวัณโรค ใช้ระยะเวลาในการอบรมประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที
3. การป้องกันตนเองของพี่เลี้ยงในการดูแลผู้ป่วยวัณโรค ใช้ระยะเวลาในการอบรมประมาณ 30 นาที
4. วิธีการของพี่เลี้ยงในการดูแลผู้ป่วยกินยาต่อหน้า ใช้ระยะเวลาในการอบรม 1 ชั่วโมง 30 นาที
5. การสนับสนุนและให้กำลังใจ ใช้ระยะเวลาในการอบรม 1 ชั่วโมง 30 นาที

ช่วงที่ 2 หลังการอบรมจะเน้นการปฏิบัติจริงโดยก่อนที่ อสม. ที่ผ่านการอบรมจะได้รับเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยรายใดก็ตาม พยาบาลคลินิกวัณโรคจะเป็นผู้ประสานให้ในระดับหนึ่ง โดยการสอบถามความสมัครใจของผู้ป่วยวัณโรคว่ารู้จัก อสม. คนใดบ้างในละแวกบ้าน หรือต้องการอยากจะให้ อสม. คนใดเป็นผู้ดูแลและกำกับการกินยา ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาในการดูแลและกำกับการกินยาอย่างน้อย 6 เดือน และเมื่อคนไข้ยินยอมที่จะให้มี อสม. เป็นผู้ดูแล โดยที่พยาบาลคลินิกวัณโรคก็จะเป็นผู้โทรศัพท์ประสานให้ อสม. ที่ได้รับการอบรมไปแล้วเข้ามาพูดคุยกับคนไข้ เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในเรื่องของแนวทางการดูแล การเป็นพี่เลี้ยงในการกำกับการกินยา การดูแลสุขภาพโดยรวมของผู้ป่วยและผู้สัมผัสร่วมบ้านกับผู้ป่วย

4. ร่วมติดตามประเมินผล

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ ตัวผู้วิจัย ได้ศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องแต่ละระดับตามแนวทางการดำเนินงานวัณโรค และผู้วิจัยได้นำเอาบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในเอกสารมาเป็นหัวข้อในการประชุมเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยมีบทบาทที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.1. บทบาทของ รพช./รพท./รพค./CUP

4.1.1. ด้านการค้นหารายป่วย

4.1.2. ด้านการรักษา

4.2. บทบาทของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย/ PCU

4.2.1. ด้านการค้นหารายป่วย

4.2.2. ด้านการรักษา

4.2.3. ด้านการป้องกัน

4.2.4. ด้านสุขภาพศึกษา

4.2.5. ด้านการนิเทศและการฝึกอบรม

4.3. ผู้ประสานงานวัณโรคระดับอำเภอ

4.3.1. ด้านนิเทศควบคุมกำกับแผนการดำเนินงานวัณโรคระดับอำเภอ

4.3.2. ด้านการติดตามประเมินผล บันทึกและรายงานผล

4.3.3. เฝ้าระวังติดตามสถานการณ์วัณโรคระดับอำเภอ

4.4. ผู้ประสานงานวัณโรคระดับจังหวัด

4.4.1. ด้านนิเทศควบคุมกำกับแผนการดำเนินงานวัณโรคระดับอำเภอ

4.4.2. ด้านการติดตามประเมินผล บันทึกและรายงานผล

เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชนและให้สอดคล้องกับการดำเนินงานด้านการป้องกันวัณโรค จึงจำเป็นต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ที่ได้ถูกกำหนดมาจากหน่วยงานราชการ ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยการปรับปรุงนั้น เจ้าหน้าที่จากภาครัฐ จะมีบทบาทในด้านการสนับสนุนการดำเนินงานเป็นหลัก โดยการดำเนินงานที่มองเห็นเป็นรูปธรรมก็คือการทำงานโดยสมาชิกของชุมชนเข้ามามีบทบาทในส่วนต่างๆ มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการจัดทำแผนงาน การกำหนดแนวทางการดำเนินงานต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาล และสถานีอนามัย เป็นต้น

5. ร่วมรับผลประโยชน์

การดำเนินงานในระดับสุดท้ายนี้ เป็นการรณรงค์ค้นหาผู้ป่วยวัณโรคในพื้นที่ของตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง โดยการจัดกิจกรรมนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากโรงพยาบาลสันกำแพง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในการเป็นที่เลี้ยงในการจัดกิจกรรมดังกล่าว และสำนักงานเทศบาลตำบลออนใต้ เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม โดยการจัดกิจกรรมนี้จะเน้นการค้นหาและคัดกรองผู้มีอาการสงสัยวัณโรค และคัดกรองผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงวัณโรค ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน กลุ่มผู้สูงอายุ กิจกรรมในการค้นหาคัดกรอง คือ การซักประวัติ สอบถามอาการ และเก็บเสมหะเพื่อส่งตรวจยืนยัน กิจกรรมดังกล่าวมีผู้สนใจ เข้ารับการตรวจคัดกรองจำนวน 30 ราย โดยมีผู้สมัครใจเข้ารับการตรวจการตรวจคัดกรอง จำนวน 11 ราย พบผู้มีอาการเข้าได้กับวัณโรค จำนวน 1 ราย ซึ่งมีนายกเทศมนตรีเข้าร่วมกิจกรรมในการตรวจคัดกรองในครั้งนี้ อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องโรควัณโรคแก่สมาชิกในชุมชนด้วย และได้จัดให้มีการลงนามร่วมกันระหว่าง นายกเทศมนตรี ประธาน อสม. ผู้ประสานงานวัณโรคระดับอำเภอ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลสันกำแพง ในข้อตกลงในการเฝ้าระวังป้องกันชุมชนเพื่อไม่ให้ปลอดภัยจากวัณโรค

ส่วนที่ 3 ผลการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยวัณโรค

1. ความสำคัญของข้อมูลที่มีผลต่อการดำเนินงาน

ผลการวิจัย พบว่า การที่สมาชิกในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลที่มีผลต่อสมาชิกในชุมชน ก็จะทำให้สมาชิก หรือผู้นำในชุมชนเข้าใจและมองเห็นถึงสภาพของปัญหาาร่วมกัน เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งในกระบวนการนี้จำเป็นจะต้องรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสมาชิกในกลุ่มเพื่อนำไปปรับปรุงให้สอดคล้องกับ วิธีการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชน นโยบายที่ได้รับจากภาครัฐและแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน โดยจะต้องยึดหลักความต้องการในการแก้ไขปัญหาและความสำคัญของสมาชิกในชุมชนเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานภายในชุมชนต่อไป

2. การดำเนินงานต้องสอดคล้องกับบริบทชุมชน

ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานดังกล่าวไม่สามารถที่จะดำเนินงานได้ตามบทบาทหน้าที่ที่มีการกำหนดมาให้ตั้งแต่ต้น ประกอบกับการดำเนินการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยบริบทของชุมชนนั้นๆ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นในด้านกาย ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำการปรับปรุงบทบาทหน้าที่เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ จะใช้วิธีการประชุมกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุป และหาแนวทางในการปฏิบัติต่อไป เพื่อให้

สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชน และให้สอดคล้องกับการดำเนินงานด้านการป้องกันโรค จึงจำเป็นจะต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ที่ได้ถูกกำหนดมาจากหน่วยงานราชการ ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนนั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่จากภาครัฐจะมีบทบาทในด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน และเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินการต่างๆ การดำเนินงานที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จนั้น ย่อมมาจากสมาชิกของชุมชนที่จะเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานทุกๆ ส่วนมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการจัดทำแผนงาน การกำหนดแนวทางการดำเนินงานต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาล และสถานีนอนามัย เป็นต้น

3. ต้นทุนความสำเร็จของการดำเนินงาน

ผลการวิจัย พบว่า ในการดำเนินงานของสมาชิก อสม. มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และประสบผลสำเร็จมาแล้วหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันโรคไข้เลือดออก การออกตรวจวัดความดัน การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังต่างๆ เช่น ผู้ป่วยเบาหวาน และผู้สูงอายุ ซึ่งการทำงานเหล่านี้เป็นการทำงานแบบกลุ่ม แต่ยังคงงานในส่วนของวันโรค คือ การดูแลและคัดกรองผู้ป่วยวันโรคภายในชุมชน ดังนั้น การดำเนินงานในระดับนี้จึงไม่ใช่เรื่องที่ยากของชุมชนเลย ที่จะดำเนินการและการดำเนินงานในส่วนของการดูแลผู้ป่วยวันโรคนั้น ชุมชนได้มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ได้แก่ อสม.เชี่ยวชาญด้านวันโรค อสม.ชำนาญวันโรคละแวกบ้าน และสมาชิก อสม.ผู้ดูแล โดยในแต่ละหมู่บ้าน จะต้องมีย อสม. เชี่ยวชาญด้านวันโรค อย่างน้อย 1 - 2 คน ซึ่งมีหน้าที่คอยให้คำปรึกษาหรือแก้ไขปัญหา และดูแลผู้ป่วยในกรณีที่ อสม.ชำนาญวันโรคละแวกแก้ไขปัญหาไม่ได้ และ อสม.ชำนาญวันโรคละแวก จะรับผิดชอบตามจำนวนรับผิดชอบของแต่ละกลุ่มบ้าน ในการดูแลผู้ป่วยวันโรคที่อยู่ในความรับผิดชอบของบ้านในพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบ ส่วนสมาชิก อสม. จะมีหน้าที่ในการร่วมกันดูแลผู้ป่วยวันโรค โดยจะมีการออกเยี่ยมบ้าน และคัดกรองผู้สัมผัสร่วมบ้านผู้ป่วยวันโรค โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม อสม. ในการออกเยี่ยมบ้าน และเป็นพี่เลี้ยงกำกับกับการกินยา โดยจะใช้เวลาในช่วงเย็น ภายหลังจากการทำงานหลักของตนเองและสมาชิกในชุมชน จากการสุ่มสัมภาษณ์ผู้ป่วยวันโรค อสม. และพยาบาลประจำคลินิกวันโรค โรงพยาบาล พบว่า

ผู้ป่วยรายที่ 1 ตอนที่ป่วยใหม่ๆ ก็รู้สึกวุ่นวายบ้านร้างเหงา แต่พอมีคุณหมอ(พยาบาลประจำคลินิกวันโรค โรงพยาบาลสันกำแพง) เขาอธิบายให้ฟังถึงเรื่องวันโรค และก็นำ อสม. ที่จะเป็นคนดูแลในการเยี่ยมบ้าน และกำกับการกินยา ก็รู้สึกดีขึ้น มีกำลังใจมากขึ้น ตัวเองก็คิดว่าถ้าหายแล้วก็จะไปบอกกับคนอื่นๆ ในชุมชนว่า โรควันโรคนั้นเป็นยังไง แล้วก็รักษาหายได้ ไม่ต้องกลัว หากว่าเจอใครที่มีอาการคล้ายๆ กันก็จะแนะนำให้เขาไปตรวจที่อนามัย

ผู้ป่วยรายที่ 2 ลุงรู้สึกเหนื่อยมาก กินข้าวไม่ได้ น้ำหนักก็ลดลง ไปทำงานก็ไม่ได้เลย พอกินยาก็จะรู้สึกเมาหัว ลุกไม่ขึ้น ดิว่ามิ อสม. เขามาเยี่ยมลุงที่บ้าน บางทีก็หอมมาเยี่ยมบ้าง จนตอนนี้หายแล้ว รู้สึกแข็งแรงขึ้น กินข้าวได้ มีแรงไปทำงาน

อสม. รายที่ 1 ชาวบ้านยังไม่เข้าใจเรื่องโรคติดต่อดีพอ บางทีก็ไม่สามารถรับรู้อาการขึ้นต้น เนื่องจากคิดว่าคงเป็นไปธรรมชาติเดี๋ยวไปซื้อยามากินเองเดี๋ยวก็หาย ไม่ยอมไปพบแพทย์ แต่กินยาไปนานๆ ก็ไม่หายจำเป็นต้องไปพบหมอ บางรายก็อ้างว่าตนเองสูบบุหรี่มากไป จากประสบการณ์ที่ผ่านมาผู้ป่วยก็จะมีสีหน้ายิ้มแย้ม รู้สึกอบอุ่นเป็นกันเอง เพราะเขาคิดว่าเราไปให้กำลังใจเขา และช่วยเหลือเขาได้

อสม. รายที่ 2 การให้ความรู้ผู้ป่วยและครอบครัวในเรื่องของวัน โรคเป็นหน้าที่ของอสม. อยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการเยี่ยมบ้าน การให้การดูแลช่วยเหลือในกรณีเจ็บป่วย เราก็จะช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการกำลังใจ หรือพาหนะรับส่ง การกินการอยู่ต่างๆ เราช่วยเหลือกันเต็มที่

เจ้าหน้าที่คลินิกวัณโรคโรงพยาบาลสันกำแพง การทำงานในพื้นที่ที่มีความง่ายขึ้นเนื่องจากมี อสม. คอยช่วยเหลือ ติดตาม ดูแลและกำกับการกินยา ให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยวัณโรค และญาติที่อาศัยอยู่บ้านเดียวกับผู้ป่วย ทำให้ผู้ป่วยมีกำลังใจในการรักษาและมีความต้องการหายจากโรควัณโรค การค้นหา หรือคัดกรองผู้สัมผัสก็ได้แรงจากทางชุมชนช่วยกัน เรามีหน้าที่คอยให้ความรู้ในเรื่องของการดำเนินงาน ความรู้เรื่องโรควัณโรค ตลอดจนการปฏิบัติตัวแก่ อสม. และให้การรักษาแก่ผู้ป่วยที่เข้ามารับการรักษาที่โรงพยาบาล

จะเห็นได้ว่า การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการที่ใช้ความสัมพันธ์ภายในชุมชนก่อให้เกิดความร่วมมือที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้สำเร็จนั้น ปัจจัยที่สำคัญ คือ ต้นทุนความสำเร็จของการทำงานเป็นกลุ่ม อาจจะไม่เพียงแต่การดูแลสุขภาพสมาชิกในชุมชน โดย อสม. เท่านั้น อาจจะรวมถึงการร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน เช่น การจัดงานบุญ การทำเกษตร ก็จะส่งผลให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้เช่นกัน

4. การพัฒนาปรับปรุงบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม

ตัวผู้วิจัยได้ทดลองนำเอาบทบาทหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยวัณโรคตามแนวทางการดำเนินงานวัณโรคแห่งชาติมาใช้ในพื้นที่ตำบลออนใต้ พบว่า การดำเนินงานดังกล่าวไม่สามารถที่จะดำเนินงานได้ตามบทบาทหน้าที่ที่มีการกำหนดมาให้ตั้งแต่ต้น ประกอบกับการดำเนินการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยบริบทของชุมชนนั้นๆ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน ไม่ว่าจะป็นในด้านกาย ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำการปรับปรุงบทบาทหน้าที่เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ จะใช้วิธีการประชุมกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุป และหาแนวทางใน

การปฏิบัติต่อไป โดยได้สรุปแนวทางและบทบาทหน้าที่ ในการดำเนินงานวันโรคในชุมชน ตำบล
ออนใต้ ได้ดังนี้

4.1. บทบาทเจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

4.1.1. ด้านการค้นหารายป่วย

- ค้นหาผู้ป่วยที่มีอาการสงสัยวัณโรคโดยใช้แบบคัดกรองในชุมชน
- เมื่อพบผู้ป่วยวัณโรคแล้วอาจดำเนินการได้ ดังนี้
 - 1) ส่งตัวผู้ป่วยพร้อมเก็บเสมหะ ไปตรวจที่โรงพยาบาลสันกำแพง
 - 2) ส่งเฉพาะเสมหะไปตรวจที่โรงพยาบาลสันกำแพง อย่างน้อย 3 วัน

- การจัดทำข้อมูลกลุ่มเสี่ยง
- จัดทำแผนงานควบคุมวัณโรคในชุมชน
- บริหารจัดการ โครงการต่างๆ ที่จัดทำขึ้นภายในชุมชน

4.1.2. ด้านสุขศึกษา

- ให้ความรู้เรื่องวัณโรคแก่ผู้ป่วย ญาติ และชุมชน
- ให้ความรู้เรื่องการปฏิบัติตัว การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อแก่ผู้ป่วย

ญาติ และชุมชน

4.1.3. ด้านการรักษา

- กำกับ ติดตามการกินยาแก่ผู้ป่วยวัณโรค ภายหลังจากรับยาจาก

โรงพยาบาล

4.2. บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้านสนับสนุนการดำเนินงาน

- สนับสนุนการดำเนินงานในด้านการรับ-ส่ง ผู้ป่วย กรณีผู้ป่วยมีอาการหนัก
- สนับสนุนงบประมาณ โครงการ
- ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์
- ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมด้านสุขภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่สมาชิก

ในชุมชน

4.3. บทบาทของผู้ประสานงานวัณโรคระดับจังหวัด

ด้านสนับสนุนการดำเนินงาน

- จัดทำแผนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรค
- พัฒนาเครือข่ายให้มีความเข้มแข็ง ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

- จัดทำกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับชุมชนอื่นๆ เพื่อค้นหาข้อดีของพื้นที่
ในการดำเนินงาน

4.4. บทบาทของผู้ประสานงานวัดโรกระดับอำเภอ

ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน

- สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงาน ป้องกันควบคุมโรคอย่างต่อเนื่องในพื้นที่
- จัดทำยุทธศาสตร์ของอำเภอในการวางแผนการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรค
ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

4.5. บทบาทของ รพช./รพท./รพศ./CUP

ด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน

- ฝึกอบรม ความรู้เรื่อง โรคต่างๆ ให้กับสมาชิก อสม. ในพื้นที่ดำเนินงาน
- สนับสนุนการดำเนินงาน การเฝ้าระวังในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- สนับสนุน สื่อ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคนั้นๆ

เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชน และให้สอดคล้องกับ
การดำเนินงานด้านการป้องกันโรค จึงจำเป็นจะต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ที่ได้ถูก
กำหนดมาจากหน่วยงานราชการ ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนนั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่จากภาครัฐจะมี
บทบาทในด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน และเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินการต่างๆ การดำเนินงาน
ที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จนั้น ย่อมมาจากสมาชิกของชุมชนที่จะเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานทุกๆ
ส่วนมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการจัดทำแผนงาน การกำหนดแนวทางการดำเนินงานต่างๆ
เพื่อรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาล และ
สถานีอนามัย เป็นต้น

5. ผู้นำชุมชนร่วมใจแก้ปัญหา

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานในขั้นตอนนี้หากขาดการให้ความสำคัญจากผู้นำชุมชน
แล้วนั้น ก็อาจจะทำให้สมาชิกในชุมชนไม่ให้ความสำคัญในกิจกรรมนั้นๆ ด้วยเช่นเดียวกัน แต่การ
ดำเนินงานในครั้งนี้ผู้นำชุมชนได้ให้ความสำคัญในการดำเนินกิจกรรมนี้เป็นอย่างดี จากการที่ขอม
เข้าร่วมในการตรวจค้นหาและคัดกรองวัณโรคในชุมชน ทำให้สมาชิกในชุมชนให้ความสนใจเข้า
ร่วมกิจกรรมดังกล่าว และการร่วมลงนามในข้อตกลงในการป้องกันปัญหาวัณโรคในชุมชน เพื่อให้
การดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังป้องกันชุมชนให้ปลอดภัยจากวัณโรค รวมถึงผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน
ร่วมเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอีกด้วย